

VOCEA POPORULUI

№ 14 (1674)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 11 APRILIE 2025

Alocarea de finanțe pentru drumuri, abordată de partenerii sociali >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicatul cer moratoriu asupra creșterii vârstei de pensionare pentru femei >> p.3

Actual

Parteneriatele Locale de Ocupare din Moldova, apreciate la nivel internațional

Parteneriatele Locale de Ocupare (LEP) reprezintă o soluție eficientă pentru tranziția spre economia formală. La Forumul Mondial pentru Dezvoltare Economică Locală, desfășurat la Sevilla, Spania, LEP-urile din Republica Moldova au fost prezentate ca exemple de bune practici.

>> p.2

Curtea Constituțională a eliminat o interdicție discriminatorie

Curtea Constituțională a declarat drept neconstituțional articolul 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în urma sesizării depuse de Cezar Panico, Avocat al Poporului, la solicitarea CNSM.

>> p.3

Întâlnire de suflet între sindicaliști de pe ambele părți ale Prutului

Pe 5 aprilie, 44 de cadre didactice, membri ai CSRT Hâncești din Educație și Știință, au participat la Seminarul Internațional și Workshop-ul cu generic „Leadership și comunicare în educație – instrumente AI pentru optimizarea procesului educațional”.

>> p.4

Consultațiile economistului și ale juristului

>> p.6

Școala Sindicală din Moldova, „o universitate cu mai multe facultăți”

„Cele mai interesante proiecte au apărut în urma unor sondaje efectuate în rândul sindicaliștilor

Daniela MORARI

O nouă ediție, a XI-a, a Școlii Sindicale din Moldova, a fost lansată la Institutul Muncii miercuri, 9 aprilie. Proiectul reunește de această dată 33 de cursanți, care reprezintă 17 centre sindicale național-ramurale.

Școala Sindicală din Moldova este un proiect organizat de CNSM și Institutul Muncii, cu susținerea Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicatelor DTDA.

Igor Zubcu, președintele CNSM, a subliniat că acest proiect inovativ

este adaptat la cerințele actuale ale mișcării sindicale și la standardele europene de formare sindicală. Școala Sindicală are menirea de a sprijini tinerii lideri sindicali cu potențial, pentru a implementa cu succes proiecte cu impact la nivel de organizații sindicale primare.

„O universitate cu mai multe facultăți”, astfel a numit Școala Sindicală din Moldova Victor Talmaci, președintele Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS”. În cadrul școlii, cursanții vor obține cunoștințe aprofundate în domenii precum drepturi sindicale, structuri

sindicale, managementul unui sindicat, motivarea apartenenței la sindicat, parteneriat social, comunicare instituțională, securitate și sănătate în muncă, liderism sindical. La finalul actualei ediții, 24 octombrie anul curent, formabilii vor prezenta proiectele elaborate în cadrul Școlii Sindicale din Moldova.

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, a ținut să menționeze că proiectul este unic, prin abordare dublă.

„Unul e obținerea cunoștințelor, doi e că vor aplica aceste cunoștințe în proiectele educaționale pe care trebuie să le elaboreze în instituția din care vin. Doar având un bagaj de

cunoștințe, nu neapărat mergi la partea lor practică. Latura de implementare a proiectelor scoate în evidență două aspecte: problemele existente în organizația din care vin, iar ulterior tinerii trebuie să caute și să găsească soluții pentru aceste probleme. Cele mai interesante proiecte au apărut în urma unor sondaje, iar ulterior aceste proiecte au fost implementate în organizații sindicale primare. Este importantă și comunicarea în cadrul Școlii Sindicale, bunele practici le oferă cursanților oportunitatea de a implementa unele proiecte dintr-o instituție în alta”, a spus Lilia Franț.

>> p.5

ABONAREA 2025

DRAGI CITITORI!

Puteți perfectă abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: www.services.posta.md/abonarea2025#/publication/36

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 6 luni - 240 lei, 1 an - 440 lei

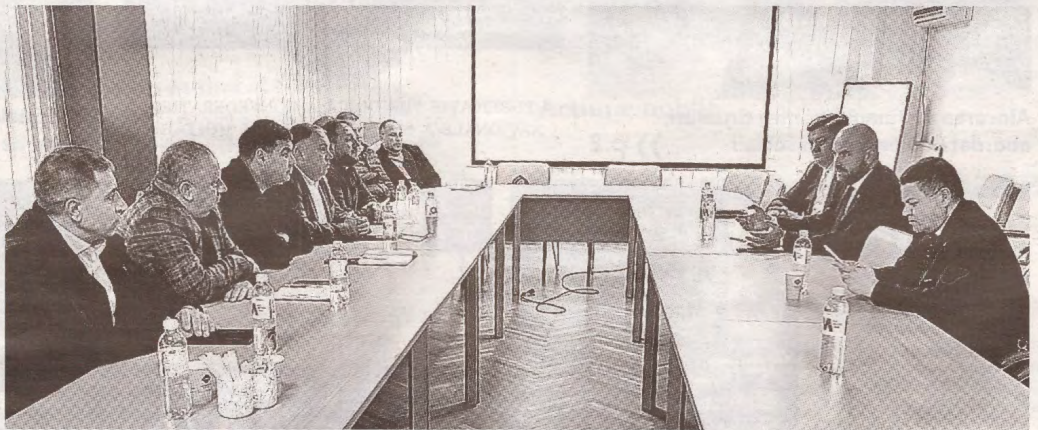
Dialog

Alocarea de finanțe pentru drumuri, abordată de partenerii sociali

Alocarea de mijloace financiare suplimentare pentru infrastructura de drumuri a fost discutată la Chișinău vineri, 4 aprilie, în cadrul unei întrevederi dintre Petru Lungu, președintele Federației Sindicatelor Transportatorilor și Drumarilor, administratorii SA „Drumuri”, Igor Zubcu, președintele CNSM, Vladimir Bolea, ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Oleg Tofilat, președintele Uniunii Transportatorilor și Drumarilor.

În timpul întrevederii, au fost abordate și aspecte privind importanța menținerii drumurilor ca serviciu public. În cadrul discuțiilor, s-a menționat că mentenanța drumurilor nu este doar o activitate economică, ci și un serviciu public de bază, pe care statul este obligat să îl ofere cetățenilor la cele mai înalte standarde de calitate. O infrastructură rutieră bine întreținută nu doar că asigură siguranța și mobilitatea cetățenilor, dar contribuie direct la dezvoltarea economică a țării.

Participanții au discutat despre nece-

sitatea alocării unor resurse financiare suplimentare pentru renovarea și întreținerea drumurilor existente, astfel încât să se prevină degradarea acestora și să fie asigurat un trafic rutier în siguranță.

Totodată, părțile au pus accent pe importanța unor discuții în format tripartit

dintre sindicate, autorități și angajatori, pentru a găsi soluții durabile și echilibrate care să sprijine dezvoltarea și întreținerea infrastructurii rutiere. Astfel de discuții sunt esențiale pentru stabilirea unor politici publice eficiente, care să răspundă nevoilor tuturor părților implicate.

Această întâlnire reprezintă un pas important în consolidarea unui parteneriat solid dintre Guvern, sindicate și administrația drumurilor, în vederea asigurării unor servicii publice de calitate și a unui viitor mai sigur pentru infrastructura rutieră a Republicii Moldova.

Oportunități

Parteneriatele Locale de Ocupare de Ocure din Moldova, apreciate în Europa

Parteneriatele Locale de Ocupare (LEP), implementate de Organizația Internațională a Muncii (OIM) în Republica Moldova, reprezintă o soluție eficientă pentru promovarea ocupării forței de muncă și tranziția spre economia formală. La Forumul Mondial pentru Dezvoltare Economică Locală, desfășurat în perioada 1-4 aprilie la Sevilla, Spania, LEP-urile din Moldova au fost prezentate ca exemple de bune practici.

Sindicatul au un rol central în cadrul LEP-urilor, contribuind activ la protejarea drepturilor lucrătorilor și la crearea unor condiții de muncă decente. Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, a evidențiat, în cadrul unui panel de discuții, importanța sindicatelor în promovarea unor standarde ridicate de muncă și integrarea persoanelor vulnerabile pe piața muncii. De asemenea, sindicatul facilitează dialogul social, colaborând strâns cu angajatorii și cu autoritățile pentru a crea soluții sustenabile pentru ocuparea forței de muncă la nivel teritorial.

Despre experiența Republicii Moldova în implementarea LEP-urilor, subliniind impactul pozitiv asupra pieței muncii, au comunicat, la forum, Violeta Vrabie, coordonatoare de proiect în cadrul OIM Moldova, împreună cu Vladislav Caminschi, director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova.

Participarea Moldovei la forum reconfirmă angajamentul țării pentru o economie inclu-

zivă și durabilă, iar CNSM continuă să sprijine dialogul social și dezvoltarea unor politici eficiente de ocupare a forței de muncă în spiritul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Din 2018, OIM a implementat 7 LEP-uri în Moldova, facilitând crearea de locuri de muncă, dezvoltarea de competențe, integrarea persoanelor vulnerabile pe piața muncii și tranziția la ocuparea formală.

Forumul Mondial pentru Dezvoltare Economică Locală reunește guverne, organizații internaționale și actori locali pentru a dezvoltă parteneriate și politici eficiente de dezvoltare economică la nivel național, regional și local.

Ziua Mondială a Sănătății

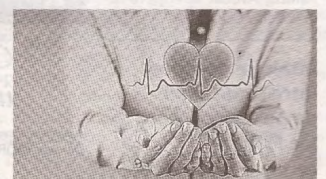
Sindicaliștii atrag atenția asupra problemei orelor suplimentare în sănătate

Pe 7 aprilie, în întreaga lume este consacrată Ziua Mondială a Sănătății. Cu acest prilej, Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova și Federația Europeană a Sindicatelor din Serviciul Public (EPSU) își îndreaptă atenția asupra unei probleme stringente, care afectează lucrătorii din domeniul sănătății: volumul excesiv de ore suplimentare și impactul acestuia asupra sănătății și siguranței angajaților.

Potrivit sindicaliștilor, sistemele de sănătate din întreaga Europă se confruntă cu un deficit cronic de personal, ceea ce determină cadrele medicale să facă ore suplimentare frecvent, adesea neplătite sau insuficient compensate. Această situație duce la epuizare profesională, la riscuri crescute pentru pacienți și afectează calitatea actului medical. Respectarea normelor privind timpul de muncă este esențială pentru asigurarea unui echilibru sănătos între viața profesională și cea personală a lucrătorilor din sănătate.

Sindicaliștii solicită guvernelor și angajatorilor: limitarea orelor suplimentare și respectarea timpului de odihnă conform legislației europene și naționale; angajarea de personal suplimentar pentru a reduce presiunea asupra angajaților existenți; creșterea investițiilor în sectorul sanitar, pentru a asigura condiții de muncă decente și sigure; recunoașterea și remunerarea corectă a eforturilor depuse de angajații din domeniul sănătății.

Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova și EPSU încurajează angajații

din sănătate să participe la acțiuni de conștientizare și să își facă vocea auzită pentru un sistem de sănătate echitabil, sustenabil și sigur pentru toți.

Cu prilejul Zilei Mondiale a Sănătății, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) reafirmă că fără protejarea drepturilor lucrătorilor medicali nu poate exista un sistem de sănătate funcțional. Iar sănătatea publică rămâne o responsabilitate comună, construită pe fundamentul solidarității și al justiției sociale.

De asemenea, CNSM reafirmă angajamentul ferm de a susține drepturile și interesele tuturor angajaților din domeniul sănătății, pledează pentru condiții de muncă sigure și decente, salarizare corectă, respectarea demnității profesionale, pentru politici publice care pun în centrul atenției lucrătorul medical și pacientul.

Ziua Mondială a Sănătății este o zi globală de conștientizare a sănătății, sărbătorită în fiecare an la 7 aprilie, sub egida Organizației Mondiale a Sănătății, precum și a altor organizații conexe. Anul acesta, Ziua Mondială a Sănătății este marcată sub sloganul „Început de viață sănătos, viitor plin de speranță”.

Inițiativă a CNSM

Curtea Constituțională a eliminat o interdicție discriminatorie

Curtea Constituțională a declarat, la data de 1 aprilie curent, drept neconstituțional articolul 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în urma sesizării depuse de Ceslav Panico, Avocat al Poporului, la solicitarea CNSM.

În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile mai multor instituții, inclusiv a CNSM, care a prezentat un șir de argumente privind excepția de neconstituționalitate a articolului 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM).

Potrivit prevederilor articolului 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 din privind ISM, persoana care, în ultimii 5 ani, a fondat entități specificate la alin. (1) – servicii externe private de protecție și prevenire, societăți comerciale care prestează servicii de consultanță pentru afaceri și management sau orice alte servicii conexe, a activat sau a deținut orice interes personal în cadrul acestora, nu poate activa în funcții de conducere sau de execuție în domeniul controlului privind respectarea legislației în domeniul muncii și securității și sănătății în muncă.

CNSM a menționat că Republica Moldova, în calitate de stat membru al Organizației Internaționale a Muncii (OIM), trebuie să aibă un sistem de inspecție a muncii în conformitate cu prevederile Convenției nr. 81/1947 privind inspecția muncii în industrie și comerț, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova în 1995, reglementările căreia au fost puse la baza elaborării și adoptării Legii privind ISM.

Potrivit CNSM, norma specificată în articolul 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 privind ISM încalcă dreptul constituțional

la muncă și are un caracter discriminatoriu în cadrul raporturilor de muncă. Interdicția stabilită de articolul 9 prim alin. (3) din Legea nr. 140 privind ISM reprezintă o ingerință în dreptul de acces la o funcție publică și în dreptul la muncă, garantate de art. 39 și 43 din Constituție.

O măsură de protecție

„Interdicția instituită prin norma criticată nu asigură o măsură de protecție de calitate împotriva unor eventuale conflicte de interese sau abuzuri în serviciu în virtutea

funcției de conducere sau de execuție în domeniul controlului privind respectarea legislației din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Cu alte cuvinte, raționamentul precum că prin această interdicție s-ar asigura integritatea inspectorului de muncă nu poate fi susținută”, a subliniat CNSM.

În opinia sa, CNSM s-a referit și la Avizul consultativ al Consiliului pentru egalitate din 27 decembrie 2023, potrivit căruia termenul de 5 ani prevăzut în articolul menționat este stabilit arbitrar și fără a fi fundamentat pe anumite considerente obiective. Consiliul a constatat că prevederea respectivă este una discriminatorie și a recomandat excluderea ei.

Urmare sesizării depuse de Avocatul Poporului, având în vedere lipsa unei legături raționale între alineatul (3) și scopul legitim al asigurării integrității inspectorului de muncă, ce poate fi dedus din interpretarea sistemică a articolului 9 prim, Curtea Constituțională a constatat că articolul 9 prim alin. (3) din Legea privind ISM este contrar articolelor 39, 43 și 54 din Constituție.

Hotărârea Curții Constituționale este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Demers

Sindicatul cer un moratoriu asupra creșterii vârstei de pensionare pentru femei

În fața unei modificări esențiale a legislației privind sistemul de pensii din Republica Moldova, sindicatele, prin Comisia de Femei a CNSM, au lansat o petiție către instituțiile competente din Parlament, semnată de mai multe sindicate, solicitând un moratoriu asupra creșterii vârstei de pensionare pentru femei.

Potrivit adresării, problema principală se află în decalajul existent între vârsta de pensionare și realitățile demografice și socio-economice ale Republicii Moldova. În timp ce speranța de viață a femeilor din Uniunea Europeană este semnificativ mai mare, femeile din Moldova se confruntă cu o stare de sănătate mai precară, dar și cu condiții de muncă mult mai dificile. Multe dintre ele au început să lucreze în perioada tranziției economice dificile din anii '90, cu salarii mici și în condiții precare.

Sindicatul susține că aceste femei nu ar trebui să fie obligate să muncească până la vârsta de 61 de ani, având în vedere circumstanțele speciale în care au lucrat și luptă pentru a-și asigura o pensie decentă.

„Multe dintre femeile care se apropie de pensionare au muncit în condiții extrem de dificile, iar acum sunt puse în fața unei provocări suplimentare. Aceasta nu este doar o chestiune de echitate, ci și o chestiune de respect față de sacrificiile pe care aceste femei le-au făcut în decursul perioadei de

muncă”, a declarat Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM.

Astfel, CNSM cere Parlamentului să adopte un moratoriu asupra majorării vârstei de pensionare a femeilor și să introducă derogări pentru persoanele care au lucrat în condiții grele, în special, în perioada tranziției economice. În plus, sindicatele cer ca vârsta de pensionare să rămână la 58 de ani, ca o măsură de protecție socială pentru aceste femei vulnerabile.

Răspunsurile autorităților: o ajustare necesară la standardele internaționale

La această solicitare, un răspuns a parvenit de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care a explicat că modificările legislative sunt în conformitate cu angajamentele internaționale ale țării. Într-o scrisoare adresată CNSM, Ministerul Muncii a subliniat că, potrivit legislației actuale, vârsta de pensionare a femeilor va crește treptat până la 63 de ani începând cu 1 iulie 2028. De asemenea, ministerul a menționat că ajustarea vârstei de pensionare se face pentru a alinia legislația națională la normele internaționale de securitate socială.

„Vârsta standard de pensionare pentru femei va ajunge treptat la 63 de ani, așa cum este stipulat în legea națională, iar acest lucru reflectă necesitatea de a avea un sistem de pensii echilibrat și sustenabil,

care să răspundă cerințelor economice și sociale ale țării”, a explicat Mihai-Gabriel Ciobanu, secretar de stat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Concluzii și perspective

De asemenea, Comisia de Protecție Socială, Sănătate și Familie din Parlament a răspuns solicitării sindicatelor, indicând că orice modificare a legislației privind vârsta de pensionare ar trebui să fie inițiată printr-o propunere legislativă separată, care să fie dezbătută în Parlament. Conform unui răspuns oficial, propunerea de modificare a vârstei de pensionare nu poate fi introdusă imediat fără o dezbateră publică și o evaluare a impactului economic și social al acestei schimbări.

În fața acestor provocări, discuțiile vor

continua în Parlament, iar sindicatele speră că vor obține sprijinul necesar pentru a modifica legislația și a proteja interesele femeilor din Republica Moldova. Cu toate acestea, este clar că procesul de ajustare a sistemului de pensii va necesita un echilibru între susținerea drepturilor sociale și sustenabilitatea economică a sistemului național de asigurări sociale.

Până atunci, femeile din R. Moldova rămân într-o poziție incertă, confruntându-se cu perspective de pensionare tot mai îndepărtate și cu un viitor incert în fața unei legislații care nu ține suficient cont de condițiile lor de viață și de muncă. Deși negocierile sunt departe de a se încheia, această problemă rămâne una dintre cele mai importante provocări sociale ale momentului în țară.

Pagină realizată de Natalia HADĂRCĂ

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

De acasă, acasă

Întâlnire de suflet între sindicaliști de pe ambele părți ale Prutului

Avem deja o experiență aparte în organizarea întâlnirilor pentru formare și schimb de bune practici cu colegii sindicaliști din România. Mă bucur enorm că, datorită prietenilor noștri sindicaliști din Piatra Neamț, în frunte cu Gabriel Ploscă, președinte de onoare al Sindicatului din Învățământ Neamț, am făcut cunoștință cu mulți oameni dintr-o bucată, printre care Ioana Petreus, președinta Sindicatului Liber din Învățământ Maramureș, Ramona Mangu, președinta Sindicatului din Învățământ Județul Ilfov și alții, cu care ne-am întâlnit recent la București.

Pe 5 aprilie curent, împreună cu 44 de cadre didactice, manageri, toți membri ai Centrului Sindical Ramural Teritorial Hâncești din domeniul Educației și Științei, am avut plăcerea de a participa la Seminarul Internațional și workshop-ul formativ cu genericul „Leadership și comunicare în educație – instrumente AI pentru optimizarea procesului educațional”, un eveniment remarcabil organizat de Federația Sindicatelor Libere din Învățământ în colaborare cu Sindicatul Învățământ Județul Ilfov. Împreună cu noi a mers și Valentina Tonu, șefa Direcției Învățământ Hâncești, astfel demonstrând un model eficient de parteneriat și dialog social.

Întâlnirea, foarte emoționantă, dintre cei circa 30 de sindicaliști din județul Ilfov și noi, cei de peste Prut, a fost onorată de prezența lui Simion Hăncescu, președintele Federației Sindicatelor Libere din Învățământ, care ne-a vorbit despre provocările mișcării sindicale din România, dar și despre necesitatea fortificării eforturilor pentru obținerea unor rezultate în domeniul apărării drepturilor membrilor de sindicat.

Andrei Galbenu, reprezentantul Inspectoratului Școlar Județean Ilfov, a vorbit cu multă căldură despre necesitatea și utilitatea întâlnirilor cadrelor didactice de pe ambele maluri ale Prutului, în care se face schimb de bune practici.

Aducem mulțumiri aparte celor care au organizat instruirea: Alexandra Cornea, vicepreședinte al Comitetului Permanent pentru Egalitate de Șanse al ETUCE, director al Departamentului pentru Relații Internaționale al Federației Sindicatelor Libere din Învățământ din România, Ramona Mangu, președinta Sindicatului din Învățământ Ilfov, dar și formatoarele Anușa Sorescu și Giulia Gheorghe, care au depus eforturi pentru a prezenta informații utile despre un subiect, pe cât de provocator și detestat de unii, pe atât de inevitabil, dar și eficient, cum este Inteligența Artificială, utilitatea căreia continuă să crească, generând inovații semnificative în toate domeniile vieții.

Impresiile participanților la eveniment

Valentina Tonu, șefa Direcției Învățământ Hâncești:

La început de aprilie, am însoțit grupul de lideri sindicali, directori din sistemul de învățământ al raionului Hâncești, la un eveniment de excepție, pe care ni l-au organizat colegii sindicaliști din județul Ilfov, în frunte cu distinsa doamnă Ramona Mangu. Oricare străin, de ar fi nimerit în anturajul cald și prietenos ce domnea acolo, într-o sală ce poartă alura arhitecturală a vechiului trecut - sediul Federației Sindicatelor Li-

bere din Învățământ, gazda căruia, Simion Hăncescu, președinte FSLI, era cu noi, putea lesne înțelege că pe participanți îi unesc valorile comune, că interpretează aceleași melodii, că rostesc cu duioșie cuvântul românesc. Prezența domnului inspector școlar Andrei Galbenu, de la Inspectoratul Școlar Ilfov, a demonstrat că sindicatul și managementul școlar merg mână-n mână, abordând constructiv aspectele importante din domeniul.

Tamara Macari, directoarea Liceului „Ștefan Holban” din Cărpini:

Când se fac lucruri frumoase, inima se bucură, sufletul vibrează. Am reușit, în câteva ore, să ne schimbăm organic, metafizic, dintr-un spațiu în altul, care e la fel ca al nostru. Am reușit să dăruim căldură din căldura noastră. Am reușit să ne îmbogățim sufletește, primind căldură din căldura cole-

gilor din România. Alesse mulțumiri dnei Ramona Mangu și frumoasei echipe a Sindicatului din Învățământ Ilfov!

Viorica Rotaru, directoarea Liceului Teoretic din Lăpușna:

Seminarul a fost o oportunitate excelentă de a explora cum inteligența artificială poate transforma procesul educațional. Discuțiile și activitățile desfășurate au oferit participanților o mai bună înțelegere a modului în care instrumentele AI pot fi utilizate pentru optimizarea predării, personalizarea învățării și reducerea sarcinilor administrative.

Totodată, workshop-ul a subliniat importanța formării continue a profesorilor în domeniul tehnologiei, pentru a putea răspunde nevoilor actuale ale elevilor.

Ana CIMPOIEȘU, reprezentanta CNSM în raionul Hâncești

Reuniune

Consiliul Republican al FSLC a dezbătut chestiuni esențiale într-o ședință

Consiliul Republican al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (FSLC), convocat pe 9 aprilie, a adoptat mai multe hotărâri care vizează activitatea centrului sindical național-ramural.

Pe ordinea de zi au figurat mai multe chestiuni, între care cea cu privire la desfășurarea Campaniei de dare de seamă și alegeri ale organelor sindicale electiv din cadrul Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură în anul 2025; cu privire la convocarea Congresului VIII al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură; cu privire la executarea bugetului sindical al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură pentru anul 2024 și aprobarea acestuia pentru anul 2025 ș. a.

În cadrul ședinței, Nicolae Garaz, președintele FSLC, a prezentat o informație cu privire la desfășurarea Campaniei de dare de seamă și alegeri a organelor sindicale electiv din cadrul FSLC în anul 2025.

„În 20 din cele 36 de centre sindicale

ramural-teritoriale (CSRT) din domeniul culturii, afiliate la FSLC, s-au desfășurat adunări de dare de seamă și alegeri ale organelor sindicale electiv în 107 organizații sindicale primare. Totodată, în 16 CSRT din domeniul culturii, s-au desfășurat conferințe sindicale, fiind alese organele sindicale electiv ale acestora pentru un nou mandat de 5 ani. Membrii de sindicat au apreciat activitatea organelor sindicale respective pentru pe-

rioadă de raportare, iar marea majoritate a președinților centrelor sindicale în cauză au fost realeși în funcție pentru un nou mandat sindical. În perioada de până la 15 iunie anul curent urmează să se desfășoare Campania de dare de seamă și alegeri în celelalte CSRT-uri și în organizațiile sindicale primare din evidența acestora”, a menționat Garaz.

Pe marginea chestiunii privind desfășurarea campaniei de dare de seamă și alegeri

a organelor sindicale electiv s-au pronunțat și unii membri ai Consiliului Republican, care au comunicat aprecierea membrilor de sindicat privind acțiunile FSLC și CNSM în vederea majorării anuale a salariului minim pe țară și îmbunătățirii condițiilor de muncă și remunerație prin negocieri colective la nivel de ramură și la nivel național. A fost remarcată activitatea FSLC în vederea prelungirii termenului Convenției Colective la nivel de ramură pentru perioada anilor 2021-2025, a negocierii și semnării Acordurilor adiționale la aceasta cu completări, dar și asigurarea publicării acestor acte juridice în Monitorul Oficial, pentru a fi accesibile angajatorilor.

Totodată, s-a comunicat și despre nemulțumirea angajaților din ramură privind condițiile și plata muncii acestora, deoarece valoarea de referință pentru calcularea salariilor angajaților instituțiilor de cultură rămâne la nivelul minim conform normelor stabilite pentru personalul din sectorul bugetar.

Cor. VP

5 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Experiență avansată

Școala Sindicală din Moldova, „o universitate cu mai multe facultăți”

(Continuare din p. 1)

Valeria Martin este una dintre absolventele ediției a X-a a Școlii Sindicale. Tânără este membră de sindicat la SA „Drumuri Criuleni”, iar Școala Sindicală din Moldova a făcut ca ea să ajungă și reprezentant al CNSM în raionul Criuleni. Chiar dacă cu un an în urmă era sceptică în privința Școlii Sindicale, acum este de altă părere.

„Școala Sindicală are impact asupra fiecăruia dintre noi. Nu doar ca membri ai unei organizații, ci ca persoane reale pregătite să facă diferență. Astăzi putem vorbi cu încredere despre puterea pe care o are Școala Sindicală de a uni oameni din diverse domenii, de a crea legături puternice între ei, pentru a ne demonstra că împreună suntem capabili să schimbăm lucrurile în bine”, a ținut să menționeze Valeria Martin.

O treaptă spre ascensiune profesională

Unul dintre mentorii proiectului este Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM și președinta Federației „SINDLEX”.

„Învățarea este mama cunoștințelor. Or, mișcarea sindicală din Moldova are nevoie de lideri și activiști sindicali instruiți, capabili să promoveze și să apere drepturile salariaților. Dumneavoastră, dragi formabili, sunteți cei care ați fost delegați de federațiile de ramură ca fiind un potențial de viitor al mișcării sindicale. Sper și cred că ediția a

XI-a a Școlii Sindicale va fi una de succes, care va scoate, la final, lideri sindicali bine instruiți, cu abilități și deprinderi sindicale”, a accentuat Angela Otean.

Școala Sindicală din Moldova este un proiect educațional implementat din anul 2012, inițial fiind dezvoltat cu suportul Agenției Austriece pentru Dezvoltare, al

Federației Sindicatelor din Austria OGB, Biroului de Coordonare pentru Cooperarea Tehnică a Austriei, al Ambasadei Austriei la Chișinău.

Din 2012, când a avut loc prima ediție a Școlii Sindicale, și până în prezent, în cadrul proiectului au fost instruiți 202 participanți.

Vocea tinerilor

Activitatea sindicală a tinerei generații la diverse niveluri, în vizorul FSCRE

Tineri sindicaliști din organizațiile sindicale primare din diverse localități ale Republicii Moldova, membri ai Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice (FSCRE), au participat pe 3 aprilie la un seminar de instruire desfășurat la Institutul Muncii. Seminarul a fost organizat în cadrul concursului „Tânăr lider sindical al FSCRE”.

Margareta Strestian, președinta FSCRE, a subliniat în deschiderea evenimentului că acest concurs are rolul de a spori conștientizarea tinerilor salariați cu privire la importanța sindicatului în protejarea drepturilor și intereselor social-economice ale membrilor săi.

Lilia Frant, vicepreședintă a CNSM, a evidențiat importanța comunicării instituționale ca instrument esențial pentru promovarea sindicală. Ea a abordat subiecte legate de formularea și transmiterea eficientă a mesajelor, canalele de comunicare și planificarea strategică.

Ana Moldovanu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al

CNSM, i-a informat pe participanți despre aspecte importante ale protecției sociale, precum ar fi drepturile în domeniul muncii, veniturile salariale, asigurările sociale, ocuparea forței de muncă și negocierile colective.

Concursul „Tânăr lider sindical al FSCRE” are patru obiective principale: motivarea apartenenței la sindicat și conștientizarea calității de membru de sindicat; implicarea activă a tinerilor în activitățile Federației la toate nivelurile; creșterea gradului de informare a tinerilor membri de sindicat privind activitatea Federației, inclusiv a Comisiei de Tineret; aprofundarea abilităților de reprezentare a drepturilor tinerilor în domeniul relațiilor de muncă, protecția și reprezentarea drepturilor și intereselor social-economice ale tinerilor din cadrul FSCRE.

Concursul include mai multe etape, iar programul de instruire acoperă teme precum drepturile sindicale, cadrul legislativ și normativ, strategii pentru organizațiile sindicale primare, transferul de abilități pentru negocieri colective, sănătatea salariaților și utilizarea eficientă a instrumentelor de prezentare.

Instruire

Cum transformăm grupul într-o echipă: de la voce la acțiune

Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice „SINDASP” a desfășurat, la 4 aprilie, un seminar pentru tinerii sindicaliști. Instruirea a avut loc cu genericul: „Implicarea tinerilor în sindicate, de la voce la acțiune” și a reunit 25 de tineri, membri de sindicat, din cadrul centrelor sindicale ramurale teritoriale.

Psihologul Olesia Frunze a relatat tinerilor despre cum un grup poate fi transformat într-o echipă, despre coeziunea tinerilor sindicaliști.

Transformarea unui grup într-o echipă nu este un eveniment, ci un proces și necesită timp, răbdare și sprijin, a menționat Olesia Frunze. Iar liderii sindicali au rolul de a facilita acest proces, de a crea spații de participare autentică și de a încuraja colaborarea. Atunci când tinerii simt că aparțin unei echipe, devin mai implicați, mai motivați și mai dispuși să acționeze pentru binele comun.

Investiția în formarea echipelor de tineri sindicaliști este o investiție în viitorul mișcării sindicale. O echipă unită are puterea de a genera schimbare, de a susține drepturile

membrilor echipei și de a construi o cultură organizațională sănătoasă și solidă. Cunoașterea și coeziunea sunt nu doar obiective de formare, dar și fundamente ale unei mișcări durabile.

În cadrul seminarului, tinerii au participat la diferite activități și au încercat să se autoevalueze, să se cunoască și să transforme grupul într-o echipă. Ei au mai discutat despre problemele cu care se confruntă în activitatea lor profesională și au împărtășit experiențe, metode, soluții pentru a le depăși.

În aceeași zi, a avut loc ședința Consiliului de Tineret al Federației „SINDASP”, la care tinerii sindicaliști au discutat despre realizările Consiliului de Tineret în perioada anilor 2021-2024, planificarea activității Consiliului de Tineret pentru anul curent și alegerea președintelui Consiliului de Tineret.

În calitate de președinte al Consiliului de Tineret al Federației „SINDASP” a fost ales Dumitru Goropceanu, care este și președinte al organizației sindicale teritoriale de tineret din cadrul Centrului Sindical Ramural Teritorial Cahul din Domeniul Serviciilor Publice „SINDASP”.

»CONSULTAȚII

6

Economistul

Indexarea și majorarea pensiilor vs. puterea de cumpărare a acestora

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, indexarea pensiei este o măsură realizată periodic pentru actualizarea cuantumului pensiei calculate în vederea păstrării puterii de cumpărare a acestora.

Pensiile se indexează anual la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului premergător. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

Astfel, conform Hotărârii Guvernului nr. 155/2025 „Cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale”, la 1 aprilie 2025 se indexează cu coeficientul indexării de 10,0%:

- toate pensiile stabilite/reevaluate în temeiul Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii;
- pensiile pentru vechime în muncă stabilite în temeiul Legii nr. 437/1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova și al Hotărârii Guvernului nr. 865/1992 cu privire la pensiile pentru vechime în muncă a cadrelor din domeniul învățământului și ocrotirii sănătății, care se achită din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat;
- pensiile funcționarilor publici stabilite în temeiul Legii serviciului public nr. 443/1995;
- pensiile colaboratorilor vamali stabilite în temeiul Legii serviciului în organele vamale nr. 1150/2000;
- plățile periodice capitaliza-

te stabilite în temeiul Legii nr. 123/1998 cu privire la capitalizarea plăților periodice;

- plățile lunare capitalizate beneficiarilor care, în urma unui accident de muncă, au suferit o traumă ori au contractat o boală profesională din vina întreprinderii lichidate ulterior;

• indemnizațiile de dizabilitate stabilite în temeiul Legii asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756/1999;

• pensiile stabilite în temeiul Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil;

• compensația bănească lunară în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare care contribuie la eliminarea din organism a radionuclizilor pentru persoanele participante la lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobil și la experiențele nucleare, avariile cu radiație ionizantă și a consecințelor lor la obiectivele atomice civile sau militare, stabilită în temeiul Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil;

• pensiile stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544/1993.

• indemnizațiile urmașilor personalului medical decedat ca urmare a desfășurării activității medicale în lupta cu Covid-19, stabilite în temeiul Legii nr. 127/2020;

• pensiile stabilite în temeiul Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului;

• pensiile stabilite în temeiul Legii nr. 1111/1997 privind asigurarea activității președintelui Republicii Moldova;

• alocațiile lunare de stat stabilite în temeiul Legii nr. 317/2024 cu privire la veteranii de război.

Coeficientul de indexare se va aplica doar acelei părți din pensie care nu depășește cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2025 – 16100 de lei. Acest mecanism va proteja, pe de o parte, puterea de cumpărare a pensiilor care nu depășesc salariul mediu și va reduce, pe de altă parte, decalajul dintre cele mai mari și cele mai mici pensii.

De la 1 aprilie 2025, cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă constituie 3055,65 lei.

De la 1 aprilie 2025, cuantumul pensiei minime de dizabilitate constituie:

în cazul unei dizabilități severe – 2291,74 lei;

în cazul unei dizabilități accentuate – 2138,96 lei;

în cazul unei dizabilități medii – 1527,83 lei.

Suplimentar, conform art. 13 prim din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, cuantumul pensiilor calculat în conformitate cu legea susmenționată se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.

Suma fixă se determină prin multiplicarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut în anul precedent, exprimat în prețuri comparabile. Conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, creșterea Produsului Intern Brut (PIB) în anul 2024 față de anul 2023 a constituit 0,1%, iar cuantumul pensiei medii, stabilite conform prevederilor Legii nr. 156/1998, la situația de la 01.01.2025, a constituit 3835,86 lei (calcul: $3835,86 \cdot 0,05\% = 1,92$).

Prin urmare, suma fixă de majorare a pensiilor constituie 1,92 lei.

Suplimentul de solidaritate reprezintă o componentă a pensiei care nu se indexează. Cuantumul acestuia variază anual în funcție de indexarea și majorarea pensiei calculate și de evoluția pensiei minime.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Procedura administrativă: condițiile depunerii unei cereri

Vă rog să ne spuneți ce înseamnă procedură administrativă și care sunt condițiile depunerii unei petiții sau cereri la autoritatea publică?

Nicolai BORDIAN și Valentin GANEA, Bălți

Procedura administrativă, potrivit art. 6 din Codul administrativ al Republicii Moldova, este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Astfel, emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

Procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii. Or, în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Cu referire la petiție, art. 9 alin. (1) din Codul administrativ stabilește că „Prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică.

Dispoziția articolului menționat mai sus concretizează sensul sau conținutul acestor noțiuni (cerere, sesizare, propunere), și anume: prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative; prin sesizare se informează autoritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public; prin propunere se urmărește realizarea de către autoritatea publică a unor acțiuni de interes public.

Condițiile depunerii petiției. În conformitate cu prevederile art. 72 alin. (2) din Codul administrativ, petiția poate fi: a) depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax; b) transmisă în formă electronică; c) depusă verbal, fiind consemnată într-un proces-verbal. Dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.

„Autoritatea publică este obligată să înregistreze petiția sau alte documente depuse în cadrul procedurii administrative

Petițiile pot fi formulate verbal în cadrul programului de audiență cu publicul. Aceste petiții se consemnează într-un proces-verbal și se înregistrează de către subdiviziunea sau persoana responsabilă de relațiile cu publicul din cadrul autorității publice.

O altă condiție la depunerea cererii este înregistrarea acesteia. Astfel, potrivit art. 73 alin. (1) din același Cod administrativ, autoritatea publică este obligată să primească și să înregistreze imediat petiția sau alte documente depuse în cadrul procedurii administrative. Norma prenotată prevede expres că autoritatea publică nu are dreptul să refuze primirea petițiilor doar din motiv că nu se consideră competentă sau pentru că ar considera petiția ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată.

În cazul petițiilor sau al altor documente depuse la sediul autorității publice, subdiviziunea responsabilă de relațiile cu publicul eliberează dovada înregistrării lor.

În anumite cazuri, petiția poate fi readresată altei autorități publice. În acest sens, art. 74 din Codul administrativ dispune: „Dacă petiția ține de competența altei autorități publice, originalul petiției se expediază autorității publice competente în termen de cinci zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care petiționarul este informat”.

În sfârșit, Procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv, încheierea unui contract administrativ. Participantul care a inițiat procedura poate retrage petiția inițială până la finalizarea procedurii.

Un pas înainte, unul înapoi

CFM vrea să reducă cheltuielile salariale pentru forța de muncă

Calea Ferată din Moldova va primi încă 250 de tone de motorină din rezerva de stat, fiindu-i astfel asigurată activitatea pentru încă o lună, a declarat ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale, Vladimir Bolea, la postul național de radio.

Între timp, compania a început să achite datoriile salariale pentru luna septembrie a anului trecut.

Conducerea afirmă însă că, în cel mai bun caz, lefurile pentru tot anul 2024 vor fi transferate abia spre sfârșitul lunii mai. Directorul interimar al CFM, Sergiu Cotelnic, speră să obțină 100 de milioane de lei din vânzarea unor locomotive și vagoane vechi și a inițiat disponibilizări de angajați pentru a reduce costurile salariale lunare cu zece milioane de lei.

„A fost contabilul șef de la CFM și directorul general interimar și am rezolvat ca încă o lună să mai primească 250 de tone de motorină din rezerva de stat ca să-și poată îndeplini obligațiile de transport al mărfurilor ca să-și poată câștiga resursele financiare și mi-au spus că ei fac acum plățile pentru luna septembrie”, a menționat Vladimir Bolea.

În condițiile în care motorina din ajutorul de stat rezolvă problema doar pe termen scurt, Bolea sugerează că ar trebui făcute

optimizări ale cheltuielilor, inclusiv ale celor salariale.

„Câți angajați are acum CFM? Circa 4800. Sunt prea mulți? Eu nu știu dacă sunt mulți sau puțini, Calea Ferată trebuie să hotărască acest lucru, dar eu știu un singur lucru: cheltuielile trebuie să rezulte din veniturile pe care le ai. Simplu ca bună ziua, asta e legea economiei”, a mai spus Bolea.

Optimizări la CFM?

Sergiu Cotelnic susține că s-a trecut deja la unele măsuri de optimizare a cheltuielilor

salariale, iar unii angajați sunt eliberați din funcții.

„Au fost patru contabili, rămânem doar cu unul. Sau dacă sunt patru la resurse umane, rămânem tot cu unul. Unele servicii le închidem, altele le conservăm, altele le oprim. Asta ne permite să economisim. Dacă la noi acum fondul salarial e de 35 de milioane de lei lunar, vrem să ajungem la nivelul de 25 de milioane. Pentru că în prezent noi în jur de 30 de milioane ni le putem asigura din venituri”, ne-a spus Cotelnic.

Pe parcursul lunii aprilie, CFM va organiza mai multe licitații, la care ar urma să scoată la vânzare 85 de locomotive, 41 de

vagoane pentru pasageri, dar și cantități importante de metale.

„Cu locomotivele, dacă va fi totul bine, vom obține în jur de 80 de milioane de lei și cu metalul – în jur de 15 milioane. Per total, vorbim de 100 de milioane de lei. Asta ne va permite să stingem salariile pentru trei-patru luni, dacă totul va merge bine. Deci, ne va da posibilitatea să terminăm cu restanțele pentru anul 2024”, a mai menționat directorul interimar al CFM.

Anterior, președintele Federației Sindicale a Feroviarilor, Ion Zaporozan, a menționat că situația de la întreprindere este critică, iar salariații sunt disperși.

„Salariații de la CFM nu au ce mânca, nu au cu ce trimite copiii la școală. Am solicitat autorităților în nenumărate rânduri să identifice soluții concrete, de urgență, pentru a achita salariile restante”, a declarat liderul sindical.

Datoriile salariale ale CFM față de feroviarilor se ridică în prezent la aproximativ 190 de milioane de lei. Anterior, angajații CFM au organizat proteste în Chișinău, dar și la mai multe noduri feroviare din țară. Una din soluțiile propuse de Guvern este restructurarea întreprinderii în trei entități distincte: infrastructură, transport de pasageri și transport de mărfuri, astfel încât activitățile să fie gestionate mai eficient.

Galina MUNTEANU

Piața muncii

Situația din R. Moldova în 2024: mai puțini angajați, mai multe locuri vacante

Forța de muncă din Republica Moldova a continuat să scadă în 2024, evidențiind provocări semnificative pentru piața muncii. Conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică (BNS), populația activă de 15 ani și peste a fost de 889,1 mii de persoane, marcând o reducere de 4,3% față de anul anterior. În același timp, numărul persoanelor ocupate a scăzut cu 3,7%, ajungând la 853,9 mii.

În ciuda acestei diminuări a forței de muncă, rata șomajului a înregistrat o ușoară scădere, de la 4,6% în 2023 la 4% în 2024. Această aparentă îmbunătățire poate fi atribuită unei creșteri a inactivității în rândul populației apte de muncă, ceea ce sugerează că o parte dintre cei care anterior erau considerați șomeri nu mai sunt activi în căutarea unui loc de muncă.

Analizând distribuția pe grupe de vârstă, rata de ocupare pentru persoanele cu vârstă între 20 și 64 de ani a fost de 56,8%, în creștere cu peste un procent față de 2023. Totuși, există diferențe notabile între sexe și medii de rezidență: bărbații au o rată de ocupare de 58,6%, în timp ce femeile de 55,1%. De asemenea, în mediul urban, rata de ocupare este de 63,3%, comparativ cu 51,5% în mediul rural.

Sectorul serviciilor continuă să fie principalul angajator, urmat de agricultură și

industrie. Cu toate acestea, munca informală rămâne în continuare o problemă, fiind cu precădere în agricultură, în construcții și comerț.

Un aspect îngrijorător este ponderea semnificativă a persoanelor care doresc să-și schimbe locul de muncă din cauza veniturilor nesatisfăcătoare. În 2024, 11,9% dintre angajați au exprimat această intenție, subliniind necesitatea unor politici salariale mai atractive pentru a reține forța de muncă calificată.

Fenomenul subutilizării forței de muncă a afectat peste 80 de mii de persoane în 2024, evidențiind discrepanțele dintre cererea și oferta de muncă. Această situație are implicații negative asupra eficienței pieței muncii și asupra economiei în ansamblu.

În ceea ce privește tinerii, rata de participare la forța de muncă rămâne scăzută. Procentul tinerilor cu vârsta între 15 și 24 de ani care nu sunt nici angajați, nici implicați în educație sau formare (așa-numiții NEET) este de 13,5%. Această statistică ridică semne de întrebare cu privire la integrarea tinerilor pe piața muncii și la eficiența programelor de educație și formare profesională.

Sergiu Iurcu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, a comentat astfel aceste evoluții:

„Această cifră indică o înfrângere. Angajatorii spun că se confruntă cu un deficit de

forță de muncă. Dar există și o creștere a părții inactice a populației. În această categorie se află pensionarii, studenții, imigranții și persoanele apte de muncă care nu vor să lucreze. Potrivit Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, există mai multe locuri vacante decât șomeri, dar aceste locuri sunt neatractive. Prima măsură pe care este important să o luăm este creșterea salariilor. Este clar că există o problemă de productivitate, de competitivitate, dar ponderea salariilor în producție este destul de mică în comparație cu alte țări, de exemplu, România. Dacă la noi costurile cu forța de muncă reprezintă 5% din costurile de producție, în alte țări acestea reprezintă 7, 10 sau chiar 14%”.

Aceste observații subliniază necesitatea unor măsuri urgente pentru a face piața muncii mai atractivă și pentru a stimula participarea activă a populației apte de muncă. Creșterea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă ar putea fi pași esențiali în această direcție.

În concluzie, piața muncii din Republica Moldova se confruntă cu provocări semnificative, inclusiv scăderea forței de muncă, subutilizarea resurselor umane și o rată îngrijorătoare a tinerilor NEET. Abordarea acestor probleme necesită politici integrate care să vizeze atât stimularea ocupării, cât și îmbunătățirea condițiilor de muncă și a remunerării.

Natalia HADĂRĂ

Umor pentru sindicaliști deștepți

Înapoi, că tot mai liber era la „mititica”

Un deținut reușește să evadeze după 12 ani de detenție. În sfârșit, ajunge acasă, extenuat, iar nevasta îl întreabă iritată:

– La știri au spus că ai evadat la ora 5. E ora 10. Unde ai stat, pe unde ai umblat până acum?
După 5 minute, s-a predat autorităților...

Securitatea muncii în condiții casnice

La farmacie:

– Aveți soluții pentru creșterea părului?
– Avem.

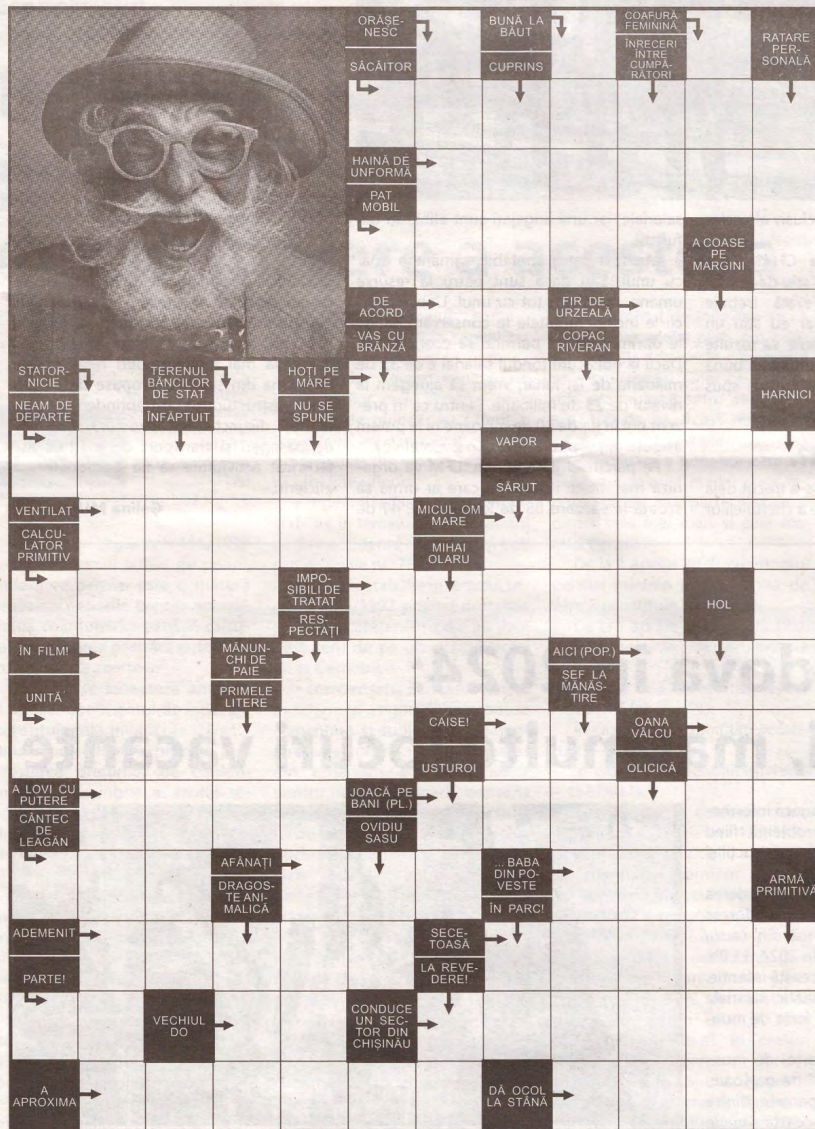
– E de calitate bună?
– Sigur. Vedeți la casă omul acela cu mustați?
– Da.
– E soția mea. A încercat să scoată dopul de la sticlă cu dinții...

Abordare tranșantă

– Alo, bună, mamă! Soțul m-a supărat. Vin la tine.
– Nu, Mihaelo, răul trebuie pedepsit. Vin eu la voi!!!

Ce înseamnă stat neutru...

– De ce nu sunt manele în Elveția?
– Pentru ca e țară neutră și nu are dușmani.

Dezlegarea integralei din numărul 12: P-V-T-VANITOS-RUTINA-BARACI-DOM-CA-L-G-MARIN-R-PECETE-INIMA-GALERA-AVAT-NIL-LIRA-ERA-STRAT-COLOR-ALA-LAGAR-NE-ABA-TARINI-ATOMI-RI-AUR-US-ATA-EV-O-RR-OCA-AVARI-AUT-PACALIT.

Acțiune nobilă

Colaborare fructuoasă între două centre național-ramurale

Recent, colaborarea dintre Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Silvicultură „Sindsilva” și Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole a fost fructificată prin organizarea și desfășurarea unei prelegeri publice pentru elevii Școlii Profesionale nr. 9.

În cadrul acesteia, Ghenadie Grubii, președintele Federației „Sindsilva”, a explicat elevilor misiunea importantă pe care o avem pentru a păstra și proteja pădurea, pentru a deveni cei mai buni prieteni ai naturii.

De asemenea, elevii au fost informați că profesia de silvicultor necesită efort zilnic și investiție sufletească pentru ca să ne bucurăm cu toții de păduri frumoase și sănătoase și că, datorită responsabilității și profesionalismului pădurarilor, maștrilor, inginerilor, putem să ne bucurăm de această neprețuită comoară naturală. Totodată, reușim să extindem suprafețele acoperite cu vegetație forestieră, pentru a transmite acest patrimoniu, mai bogat, mai frumos și mai sănătos urmașilor noștri.

Ghenadie Grubii a răspuns la multiplele întrebări adresate de elevi și a apreciat interesul acestora față de problemele ce se referă la protejarea pădurilor și extinderea spațiilor forestiere.

În același context, Boris Babici, președintele Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole, a adus mulțumiri liderului Federației „Sindsilva” pentru informația utilă a elevilor despre rolul pădurilor în viața omului de la apariția acestuia pe pământ și până în ziua de azi, ca și despre munca lucrătorilor din cadrul acestei imense gospodării. Le-a dorit silvicultorilor să-și aducă aportul la consolidarea politicii de stat pentru stabilirea priorităților în activitate, în soluționarea multelor probleme existente și de a aduce la silvicultură națională la nivel european.

Ivan Caftea, directorul Școlii Profesionale nr. 9, în numele elevilor și al cadrelor didactice, a mulțumit lui Ghenadie Grubii, precum și silvicultorilor, pentru contribuția pe care o aduc în administrarea și gospodărirea durabilă a pădurilor țării, îndeosebi, pentru donația de puieți care au fost plantați împreună cu elevii pe teritoriul școlii profesionale.

Vladimir Lachi, președintele Comitetului sindical al Școlii Profesionale nr. 9, a adus, de asemenea, mulțumiri pentru colaborarea fructuoasă a sindicatelor.

Avem convingerea că și pe viitor silvicultorii vor activa cu perseverență și dăruire, stând la straja patrimoniului forestier național - Măria sa Pădurea, a exclamat liderul organizației sindicale, căruia i-a fost înmănat un calendar tematic.

Seminarul a fost încununat cu o lecție practică pentru elevi despre tehnica și tehnologia plantării puieților de arbori, fiind plantat un molid argintiu pe alea din fața școlii. Astfel, s-a instituit tradiția de a planta în fiecare an câte un brad în preajma instituției de învățământ.

Evenimentul respectiv a fost consacrat Zilei Internaționale a Pădurii - 21 martie.

Ana TARAS, organizatorul sindical al aparatului Federației Sindicatului din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Elena BUGA

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MÔRARI

Redactor-traducător:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Stresian;
Nadejda Lavric;
Angela Olean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredoului 4, mun. Chișinău. Com.: 301

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.